

OBSAH

1. TYP REŽIMU A POSTAVENÍ PREZIDENTA V ZEMÍCH STŘEDNÍ EVROPY	7
2. POSTAVENÍ PREZIDENTA V POLITICKÉM SYSTÉMU ČESKÉ REPUBLIKY	16
2.1 Prezident republiky v politickém systému České republiky	17
2.2 Prezident (ne)jmenuje významné činitele politického a veřejného života.....	20
2.2.1 Václav Havel	21
2.2.2 Václav Klaus	24
2.2.3 Miloš Zeman.....	28
2.3 Přímá volba a jmenovací kompetence prezidenta	31
2.4 Závěr.....	33
3. SLOVENSKO – OD NEPŘÍMÉ K PŘÍMÉ VOLBĚ PREZIDENTA.....	35
3.1 Postavení hlavy státu po vzniku samostatné * Slovenské republiky	36
3.2 Michal Kováč – jediný slovenský prezident zvolený parlamentem	38
3.3 Parlamentní volby 1998 a úvahy o přímé volbě	45
3.4 Zavedení přímé volby slovenského prezidenta: ústavní změny a pravomoci prezidenta	47
3.5 Přímá volba prezidenta v praxi: Rudolf Schuster a Ivan Gašparovič.....	49
3.6 Závěr.....	54
4. POSTAVENÍ PREZIDENTA V POLSKÉM POLITICKÉM SYSTÉMU A JEHO VZTAHY S VLÁDOU A PREMIÉREM PO ROCE 1989	56
4.1 Formování úřadu prezidenta a proměny politického režimu v Polsku po roce 1989	57

4.2	Postavení polského prezidenta a vývoj jeho vztahů s premiérem a vládou po roce 1989.....	62
4.3	Závěr.....	67
5.	POSTAVENÍ PREZIDENTA V MAĎARSKÉM POLITICKÉM SYSTÉMU.....	72
5.1	Historický exkurz	73
5.2	Kategorizace pravomocí prezidenta v parlamentním režimu.....	75
5.3	Vybrané ústavní pravomoci prezidenta	77
5.4	Neformální pozice	77
5.5	Vztah prezident – premiér: Kde leží těžiště výkonné moci?	79
5.5.1	První funkční období Árpáda Göncze	80
5.5.2	Druhé funkční období Árpáda Göncze.....	82
5.5.3	Ferenc Mádl.....	83
5.5.4	László Sólyom	84
5.5.5	Pál Schmitt	85
5.6	Závěr.....	86
6.	PŘÍMO VOLENÝ PREZIDENT V PARLAMENTNÍM SYSTÉMU: SLOVINSKÁ DVACĚTILETÁ ZKUŠENOST	88
6.1	Formální pozice prezidenta Slovinské republiky	88
6.2	Pozice prezidenta v širším politickém prostoru ve vazbě na jeho legitimitu.....	95
6.3	Specifika kandidatur v prezidentských volbách a volební výsledky.....	97
6.4	Politicko-biografický pohled na prezidenty a jejich nejvýraznější soupeře	103
6.5	Závěr.....	106
7.	PREZIDENT V POLITICKÉM SYSTÉMU LITVY.....	108
7.1	Formování pozice prezidenta a vývoj ústavnosti	109
7.2	Ústavněprávní vymezení prezidenta	111
7.3	Jednotlivá prezidentská období	113
7.3.1	Algirdas Brazauskas (1993–1998)	113
7.3.2	Valdas Adamkus (1998–2003).....	114
7.3.3	Rolandas Pakšas (2003–2004).....	116

7.3.4 Valdas Adamkus (2004–2009).....	118
7.3.5 Dalia Grybauskaite (2009–2014)	119
7.4 Zahraniční politika	121
7.5 Závěr.....	122
8. RUMUNSKÝ POLOPREZIDENCIALISMUS A PROMĚNY POSTAVENÍ PREZIDENTA V POLITICKÉM SYSTÉMU	125
8.1 Historicko-ústavní vývoj	126
8.2 Přechod k demokracii a přijetí ústavy	130
8.2.1 Proces demokratizace v postkomunistickém Rumunsku.....	130
8.2.2 Přijetí ústavy	132
8.3 Formální kompetence prezidenta	134
8.4 Neformální kompetence a období kohabitace	136
8.4.1 Ion Iliescu.....	138
8.4.2 Emil Constantinescu.....	140
8.4.3 Traian Băsescu.....	141
8.5 Závěr.....	144
9. UKRAJINA MEZI POLOPREZIDENCIALISMEM A SUPERPREZIDENCIALISMEM	146
9.1 Oligarchie a oligarchové	147
9.2 Vývoj Ukrajiny v prvních letech nezávislosti	149
9.3 Éra Leonida Kučmy.....	153
9.4 Oranžová revoluce a éra Viktora Juščenka.....	156
9.5 Prezidentské volby 2010 a ústavní změny	160
9.6 Závěr.....	161
10. KOMPARATIVNÍ STUDIE STŘEDOEVROPSKÝCH PREZIDENTŮ – PREZIDENCIALIZACE, ČI NÁSTUP SEMIPREZIDENCIALISMU?	165
Summary.....	172
Literatura.....	173
Autorský kolektiv.....	196
Věcený rejstřík	198